

UPPDRAGSBESKRIVNING

Avdelningen för vård och omsorg
Zophia Mellgren
Mikael Malm

Uppdragsbeskrivning för SKR:s nätverk för Beroende och missbruk i Regioner och Kommuner (BIRK)

BIRK-nätverket är ett av SKR:s medlemsnätverk och består av tjänstemän med nyckelbefattningar inom hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens missbruks- och beroendevård. Nätverket har i sin nuvarande form funnits sedan i början av 2015 och är ett forum för dialog och erfarenhetsutbyte mellan regioner och kommuner samt mellan den nationella och regionala nivån.

Syfte och uppdrag

Missbruks- och beroendevården har under senare år utvecklats positivt i takt med forskning och kunskapsutveckling. Tillgång till och användning av kunskaps- och evidensbaserade metoder har ökat. Nationella riktlinjer för området med centrala rekommendationer om åtgärder har funnits tillgängliga sedan 2007. Följsamhet till nationella riktlinjer på lokal och regional nivå utgör en förutsättning för att säkerställa att vård och behandling vilar på bästa tillgängliga kunskap.

Kommuner och regioner har båda ett ansvar för personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, dopningsmedel eller spel om pengar. För utveckling av samverkan och för att ansvarsfördelningen ska tydliggöras på lokal och regional nivå är kommun och regioner skyldiga att ingå en överenskommelse om samarbete i fråga om dessa personer.¹ Under kongressperioden 2016-2019 ska SKR verka för att kommunernas och regionernas missbruks- och beroendevård präglas av förbättrad samverkan, samordning och ansvarsfördelning.

Nätverket ska ha en kunskapsutvecklande ansats med syfte att stödja och främja utvecklingen av missbruks- och beroendevården med målet att skapa en jämlik, kunskapsbaserad, säker och tillgänglig hälso- och sjukvård och socialtjänst av god kvalitet. Nätverket utgör också en viktig resurs för SKR i handläggning av frågor inom området missbruk- och beroende. Genom nätverket kan SKR också stödja huvudmännen i utvecklingen av missbruks- och beroendevård i enlighet med kongressmålet.

¹ 16 kap. 3 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och 5 kap. 9 a § socialtjänstlagen (2001:453)

Uppdraget för nätverket är att:

- Arbeta för samsyn inom områden som berör vård, behandling, stöd och samverkan kring aktuella utvecklingsområden.
- Främja samverkan inom och mellan huvudmännen och andra aktörer.
- Bevaka frågor som rör förberedelse och implementering av nationella direktiv och lagändringar.
- Uppmärksamma frågor som berör kvalitet samt kompetens- och kunskapsbehov.
- Framtidsspana och uppmärksamma trender och tendenser inom området.
- Ta del av forskningsrön.
- Sprida goda exempel och lokala erfarenheter.

Representation, arbetssätt, arbetsformer m.m.

Representation

Utifrån båda huvudmännens ansvar är det viktigt att varje län har representanter från både kommunernas socialtjänst och regionens hälso- och sjukvård. Det kan vara process- eller utvecklingsledare, chefer eller andra tjänstemän med ledningsansvar och/eller övergripande ansvar inom området. Nätverket består av tjänstemän från varje län som på uppdrag av respektive huvudman eller län har utsetts att vara representant i nätverket.

- De län som har <500 000 invånare representeras av två (2) utsedda personer – en från kommunerna och en från regionen.
- De län som har >500 000 invånare representeras av fyra (4) utsedda personer – två från kommunerna och två från regionen.

Kommunernas representant/-er i nätverket utses av ledningen för respektive regional samverkans- och stödstruktur i samråd med kommunernas socialchefer. Regionens representant/-er utses lämpligen av respektive hälso- och sjukvårdsledning.

För att nätverket ska ges goda förutsättningar att uppfylla syftet med sitt uppdrag är det angeläget att de som representerar huvudmännen får mandat att delta aktivt med hög grad av insyn i respektive huvudmans uppdrag. Det är också viktigt att varje representant på hemmaplan har en plattform och ett forum för ömsesidig återkoppling inom respektive läns hälso- och sjukvårdsorganisation samt mellan de olika kommunerna.

Att vara representant i nätverket innebär att man:

- företräder kommunerna och den regionala samverkans- och stödstrukturen i sitt län gällande missbruks- och beroendefrågor, eller
- företräder regionens hälso- och sjukvård gällande missbruks- och beroendefrågor,

- ansvarar för att vara länets kanal till SKR, t.ex. i frågor som länet önskar att SKR ska stödja eller driva nationellt,
- ansvarar för att tillsammans med länens regionala stöd- och samverkanstrukturer skapa fora för ömsesidig återkoppling mellan nationell, regional och lokal nivå samt former för att sprida vidare kunskap och information till länets olika kommuner och respektive hälso- och sjukvårdsorganisation,
- ansvarar för att vid behov ingå i olika arbetsgrupper och driva aktuella och prioriterade frågor på nationell nivå tillsammans med SKR.

Programgrupp

Nätverket har en utsedd programgrupp. Mandatperioden för att ingå i programgruppen löper på två (2) år med möjlighet till omval. Programgruppens uppdrag är att med stöd av SKR:s representanter planera och hålla samman nätverksträffarna samt synkronisera de gemensamma uppdragen. För programgruppen kommer behovet av möten och avstämningar att vara mer frekvent än nätverksträffarna.

Nätverksträffar

Nätverket samlas till möten två gånger om året. Nätverksträffarna planeras och genomförs i samarbetet mellan SKR:s representanter och programgruppen.

Representanter från olika myndigheter eller organisationer kan bjudas in för medverkan på nätverksträffarna utifrån aktuella frågeställningar. Även representanter från organisationer som företräder målgruppen och deras närstående kan också bjudas in.

Kostnader

SKR ansvarar för lokal och förtäring vid nätverksmöten. För resor och vid behov av logi ansvarar respektive huvudman.

Stockholm i november 2019